

VÉGH LAJOS PROFESSZOR 85 ÉVES

A világ számos országában ismert Végh Lajos (cseh névhasználattal Prof. Ing. Ludevít Végh, DrSc), 1921. augusztus 26-án született Kassán. Iskoláit szülővárosában végezte. A háborús évek hányattatásai után 1945-ben a prágai ČVUT (mai nevén magyar fordításban Cseh Műszaki Egyetem) építőmérnöki karának hallgatója lett. Tanulmányait ott 1949-ben fejezte be. Közben egy féléves kurzust a Massachusetts Institute of Technology egyetemen végzett.

Már hallgató korában oktatott egyetemén statikát és dinamikát.

Oklevele megszerzése után Ostravában egy nagy kohászati kombinát építésénél dolgozott. E munkáját építésvezetőként kezdte, és mint a nagyvállalat igazgatója fejezte be, sok sikerrel.

1953-ban K. Hruban professzor meghívta a ČVUT betonszerkezetek tanszékére, ahol részt vett a szakterület szinte valamennyi tárgyának oktatásában. Fokozatosan emelkedett a tudományos ranglétrán. Elnyerte a kandidátusi (PhD) fokozatot, majd megvédte habilitációs értekezését. 1964-ben nevezték ki docenssé. 1973-ban megalapította egyetemének betontechnológiai és szerkezeti laboratóriumát, amelynek vezetője lett.

Japánban töltött fél év után öt évet dolgozott UNESCO-megbízás alapján vendégprofesszorként Indiában, ill. Törökországban. A tudomány doktora fokozat elnyerése után alma materében is kinevezték egyetemi tanárrá.

Hosszú oldalak kellenének Végh Lajos számos témában írt tudományos munkáinak felsorolására. Hat szakkönyv és 11 egyetemi jegyzet szerzője. Változatos nyelveken mintegy 230 cikket publikált. Megjelentek dolgozatai a VASBETONÉPÍTÉS hasábjain is. Nyolc szabadalmát hasznosították.

Nehéz e rövid méltatásban áttekinteni Végh professzor nemzetközi aktivitását. 1972. óta tevékeny tagja az IASS-nek, hét éve az

általa alapított 18., környezetbarát szervezetekkel foglalkozó munkacsoport vezetője, a cseh nemzeti bizottság elnöke. Az említett IASS WG18 vezetőjeként hat szemináriumot szervezett, s szerkesztette ezek kiadványait jelen méltatás csehországi szerzőjével szoros együttműködésben. Küszöbön áll a környezetbarát szervezetekről szóló könyv kiadása, amelynek írásában az ő vezetésével cseh, magyar és több más országból való szakember is részt vesz. 1978 óta a C&CA egyesülés (Anglia) külső tagja, a IUAPPA (nemzetközi környezetvédelmi szervezet) örökös csehországi tiszteletbeli elnöke. Ezeknek a szervezeteknek, valamint a IABSE, FIP, IUTAM, RILEM és más nemzetközi egyesületeknek a rendezvényein aktívan vett részt. Sok országban tartott előadásokat az általa magas szinten beszélt öt nyelven (meg kell jegyezni, hogy további négy nyelven is olvas, ill. megérteti magát.)

Végh professzor számos alkalommal járt az elmúlt 50 évben Magyarországon, és magyar anyanyelvén ismertette munkája eredményeit. Sokat tett a Prágába látogató magyar ösztöndíjasok, vendégek érdekében, és segítette cseh munkatársait abban, hogy magyarországi tanulmányutakon és szakmai konferenciákon vegyenek részt. Fáradhatatlan volt abban, hogy magyar szakemberek is bekapcsolódjanak az általa vezetett nemzetközi munkacsoport tevékenységébe. Törtetlen munkabírására jellemző, hogy ebben az évben is öt publikációja jelent meg, ill. van sajtó alatt különféle nyelveken.

Végh professzor számos elismerésben részesült Csehországban és külföldön, Magyarországon is.

A Cseh Köztársaság szakmai szervezetei mellett a **fib** Magyar Tagozata tisztelettel és őszinte csodálattal köszönti a 85 évesen friss aktivitással dolgozó Végh Lajos professzort. Jó erőt, egészséget kívánunk a további gyümölcsöző együttműködés reményében.

Jaroslav Novák - Tassi Géza

MISTÉTH ENDRE 1912-2006

A Budapesti m. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem 1934/35 tanévi Évkönyve 178. oldalán 60. sorszám alatt olvashatjuk, hogy Mistéth Endre, aki 1912-ben Buziásfürdön született, a Mérnöki Osztályon 58/1935 számmal oklevelet szerzett. Ezzel a momentummal kezdődött az az életpálya, amely az építőmérnöki szakterület széles körében páratlanul magasra ívelt. Nagyon sokan vagyunk hazánkban, akikről ha megkérdezték, kit tartunk a legnagyobb élő magyar mérnöknek, eltávozásáig, 2006. július 12-ig gondolkodás nélkül azt feleltük volna, hogy Mistéth Endrét.

A tehetséges fiatal mérnök a Ganz-gyár vagon szerkezeti osztályán kezdett dolgozni, s tevékenységét 1936-ban a Közegészségügyi Intézet mérnöki osztályán folytatta, majd 1937-38-ban a Kereskedelem- és Közlekedésügyi Minisztérium hídosztályán végzett színvonalas mérnöki munkát. Ezt követően magánmérnöki tevékenységet folytatott, s emellett bekapcsolódott az oktató munkába is. 1940-46-ig mint tanáregéd, ill. c. adjunktus tanított a Műegyetem I. sz. Hídépítési Tanszékén. Akkori tanítványai felsőfokon nyilatkoztak a fiatal mérnök-oktató műszaki felkészültségéről és pedagógiai érzékéről.

Mistéth Endre a háború éveiben nyíltan kimutatta demokratikus érzelmeit, és az 1944. évi hitleri megszállás után csatlakozott az ellenállási mozgalomhoz. 1945-ben a Független Kisgazdapárt égisze alatt iparügyi államtitkári megbízatást vállalt, ezután újjáépítési, majd építés- és közmunkaügyi miniszterré nevezték ki az FKGP-vezette kormányban.

Társadalmi jelentőségű munkája mellett erre az időszakra esik az az alkotása, amely a háború és a német megszállás esztelen rombolásai után az első gyógyírt jelentette a fővárosnak. Ő volt a Kossuth-híd acélszerkezeteinek tervezője és az egész létesítmény egyik spiritus rectora. A szinte a semmiből varázsolt Kossuth híd túlzás nélkül az életet jelentette. Az 1946. januári jégzajláskor a háborús provizóriumokat nem lehetett használni, amikor a Kossuth híd megeremeltette Pest és Buda kapcsolatát, és szolgálta azt több mint másfél évtizeden át. Méltó lenne Mistéth Endre nevét szerepeltetni a Kossuth-híd emléket megőrkítő Duna-parti reliefeken.

1947-ben letartóztatták és politikai perben igaztalanul nyolcévi szabadságvesztésre ítélték. Mistéth Endrét jellemző, hogy a börtönben is korrekt mérnöki munkát végzett, Madách szavaival élve „a borsón is szépet álmódott”.

1955. évi szabadulása után az Uvater Hídirodáján végzett tervező munkát, később mint a Híd IV. osztály vezetője. Számos jelentős acél- és vasbetonszerkezet valósult meg munkája nyomán. Irányításával készült az első hazai, nagy sorozatban gyártott és évtizedeken át széles körben alkalmazott előfeszített vasbeton, FT-jelű hídgerenda-család terve. Több mint 300 változatos, egyedi tervezésű létesítmény fűződik nevéhez. Ezek között számos exportmunka szerepel, így a helwani híd Egyiptomban, az Orontes völgyhíd Szíriában, a Garmat Ali híd Irakban, a máramarosi Tisza híd. Meghatározó szerepe volt az új budapesti Erzsébet híd tervezését végző mérnökök sorában.

1962-ben munkahelyet változtatott. A Víziterv irodavezető főmérnöke, majd szakági főmérnöke lett. Jelentős szerepe volt már korábban a Kiskörei vízlépcső szerkezeteinek létrehozásában, majd

a Bős-Nagymaros létesítményhez fűződő számos sarkalatos elméleti és gyakorlati kérdés megoldásában. Sokan mondták, hogy nagy vízügyi létesítmények tervezésének minden fázisában előnyös lett volna Mistéth Endre megalapozott, bölcs műszaki-gazdasági véleményét figyelembe venni.

1978-ban de jure nyugalomba vonult. Fáradhatatlanul, fokozott intenzitással folytatta azonban tudományos tevékenységét. Tervezői tapasztalata, matematikai tudása, éles logikája szinte predesztinálta arra, hogy a mérnöki szerkezetek valószínűség-elméleti alapokon nyugvó méretezésének apostola legyen. E téren, határainkon is túlnyúló érdemekkel iskolát teremtett. Sokoldalúan járult hozzá a méretezéselmélet gyakorlati alkalmazásához, nem utolsósorban a szabványalkotás terén. Évtizedeken át működött együtt a téma más kiváló művelőivel, és sokat tett azért, hogy a magyar előírások az európai szabványoknak mintegy gyökerei legyenek. Az MTA Elméleti és Alkalmazott Mechanikai Bizottsága tagjaként elnöke volt a méretezéselméleti albizottságnak, s tagja volt a vízgazdálkodás-tudományi bizottságnak is.

Tudományos munkájának eredményeit sok tucat magyar, ill. idegen nyelven megjelent cikke örökíti meg. A *fib* Magyar Tagozatát is megtisztelte azzal, hogy lapunkban publikált. Iskolateremtő munkájának magas színvonalú összefoglaló műve az Akadémiai Kiadónál 2001-ben megjelent *Méretezéselmélet* c. könyve.

Az egyetemi oktatással való kapcsolata a kényszerű megszakítás idején kívül mindig megvolt. A BME szakmérnöki és továbbképző intézeti tanfolyamain tartott előadásai sokban járultak hozzá a kurzusok sikeréhez. Egyetemi tankönyvek, jegyzetek lektorálásával, tapasztalatainak átadásával is segítette az oktatás színvonalának emelését. Vizsga- és bírálóbizottsági tagságaira az igényesség és a segítő készség egyaránt jellemző volt.

Kutatási eredményei tudományos értekezéseiben is megmutatkoztak. 1963-ban az ÉKME műszaki doktorrá avatta, 1969-ben védte meg kandidátusi értekezését, és 1978-ban nyerte el a Magyar Tudományos Akadémián a műszaki tudomány doktora tudományos fokozatot. 1983-ban a BME Építőmérnöki Kara c. egyetemi tanárrá fogadta.

Kimagasló mérnöki és tudományos tevékenységével felmérhetetlen érdemeket szerzett. Ezeknek az elismeréseként kapta 1991-ben az Akadémiai Díjat, 1992-ben a Magyar Köztársasági Érdemrendet, 1995-ben Eötvös József-koszorút, 1996-ban – a régen megérdemelt – Széchenyi-díjat.

Mistéth Endre személyiségéről kivételesen magas szintű tervező, építő, szervező, oktató és tudományos munkája mellett meg kell említenünk felbecsülhetetlen emberi értékeit. Szerény, mindig segítőkész, szigorúan és igazságosan ítélő, irigységet, szakmai féltékenységet nem ismerő, kedves, nemes humorú embernek ismerhettük meg. Róla elmondhatjuk, hogy az őt ért méltatlanságok „köveit” a fáradhatatlanul végzett, kiemelkedő értékű alkotó munka „kenyerével dobta vissza”.

Emlékeztetek maradnak a részvételével tartott szakmai tanácskozások, az otthonában, nyaralójában, bel- és külföldi kiküldetések alkalmával folytatott beszélgetések. Mindenki gazdagodott, aki bölcsességének, emberségének áldásaiban részesülhetett.

A *fib* Magyar Tagozata tisztelettel hajt fejet Mistéth Endre életműve előtt. Emlékét őrizzük, munkásságát példaként állítjuk az új mérnöknemzedékek elé.

Tassi Géza

Megrendelem a negyedévente megjelenő VASBETONÉPÍTÉS című műszaki folyóiratot.

NÉV:

CÍM:

TEL.: FAX:

A NYOMTATOTT FOLYÓIRAT

ELŐFIZETÉSI DÍJ: 2006. ÉVRE: 4400 FT + 5% ÁFA

B INTERNET ELÉRÉS

ELŐFIZETÉSI DÍJ 2006. ÉVRE: 5000 FT + 5% ÁFA

AZ ELÉRÉSHEZ SZÜKSÉGES KÓDSZÁM MEGKÜLDÉSÉHEZ
KÉRJÜK AZ ELŐFIZETŐ E-MAIL CÍMÉNEK MEGADÁSÁT

FIZETÉSI MÓD (A MEGFELELŐ VÁLASZT KÉRJÜK JELÖLJE BE):

ÁTUTALOM A FIB MAGYAR TAGOZAT
(CÍME: 1111 BUDAPEST, BERTALAN LAJOS U. 2.)
10560000-29423501-01010303 SZÁMÚ SZÁMLÁJÁRA.

SZÁMLÁT KÉREK ELJUTTATNI A FENTI CÍMRE

KÉREM AZ ALÁBBI HITELKÁRTYÁRÓL KIEGYENLÍTENI:

KÁRTYASZÁM: KÁRTYA TÍPUSA:

KÁRTYA ÉRVÉNYESSÉGE: ÁTUTALT ÖSSZEG:

DÁTUM: ALÁÍRÁS:

**A MEGRENDELŐLAPOT KITÖLTÉS UTÁN KÉRJÜK
VISSZAKÜLDENI A SZERKESZTŐSÉG CÍMÉRE:**

VASBETONÉPÍTÉS FOLYÓIRAT SZERKESZTŐSÉGE
c/o BME ÉPÍTŐANYAGOK ÉS MÉRNÖKGEOLÓGIAI TANSZÉK
1111 BUDAPEST, MŰEGYETEM RKP. 3.
TELEFON: 463-4068 FAX: 463-3450

(Ez a lap tetszőlegesen másolható.)